

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ**

**ПРАВИЛНИК
О НАЧИНУ СПРОВОЂЕЊА ПОСТУПКА КАТЕГОРИЗАЦИЈЕ
КУЛТУРНИХ ДОБАРА**

Бања Лука, новембар 2025. године

На основу члана 22. став 3. Закона о културним добрима („Службени гласник Републике Српске“, број 38/22) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, 132/22 и 90/23), министар просвјете и културе, 2025. године, доноси

ПРАВИЛНИК О НАЧИНУ СПРОВОЂЕЊА ПОСТУПКА КАТЕГОРИЗАЦИЈЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Члан 1.

Овим правилником се прописује начин спровођења поступка категоризације културних добара, у зависности од значаја.

Члан 2.

(1) Поступком категоризације културна добра се на основу критеријума за вредновање, у зависности од значаја, разврставају у категорије које су одређене законом.

(2) Поступак категоризације вредновањем културних добара спроводи установа заштите у складу са надлежношћу утврђеном законом.

Члан 3.

Вредновање представља стручну и научну валоризацију којом се у поступку процјењивања и утврђивања значаја добра, а на основу критеријума који се односе на карактеристична својства добра, значај и вредновање функције добра и опште карактеристике добра, уз примјену закона и других прописа, као и међународних конвенција и стандарда, одређује категорија културног добра.

Члан 4.

У зависности од значаја који имају, културна добра се разврставају у следеће категорије:

- 1) културно добро на листи свјетске баштине,
- 2) културно добро од изузетног значаја,
- 3) културно добро од великог значаја,
- 4) остала културна добра.

Члан 5.

Културна, историјска и духовна вриједност културног добра утврђује се на основу:

- 1) стручног и научног знања и искуства у поступку вредновања,
- 2) расположивих података и документације,
- 3) резултата ранијих, додатних, намјенски предузетих истраживања у сврху утврђивања културног добра,
- 4) доказа о својствима и особинама добра и његовом архитектонском, умјетничком, археолошком, етнолошком, историјском, научном, техничком и другом значају.

Члан 6.

Критеријуми на основу којих се одређују и утврђују културне, историјске и духовне вриједности културног добра из члана 5. овог правилника су:

- 1) карактеристична својства културног добра,
- 2) значај и вредновање функције културног добра,
- 3) опште карактеристике културног добра.

Члан 7.

Карактеристична својства културног добра одређују се на основу сљедећих критеријума за вредновање:

- 1) аутентичност (изворност),
- 2) јединственост и ријеткост у оквиру своје врсте,
- 3) репрезентативност,
- 4) цјеловитост (интегритет и очуваност, амбијенталне, историјске, физичке и естетско-умјетничке вриједности),
- 5) стање културног добра.

Члан 8.

Вредновање значаја и функције културног добра одређује се на основу сљедећих критеријума:

- 1) историјског значаја и вриједности културног добра:
  1. историјске прилике,
  2. вријеме настанка културног добра,
  3. историјске личности или догађаји у вези са културним добром,
  4. хронолошки контекст у културној и националној историји,
- 2) умјетничка и естетска вриједност културног добра:
  1. композиција цјелине,
  2. пропорција (однос између различитих елемената у дјелу, усклађеност и симетрија),
  3. креативност (иновативност у примјени технике, материјала, стила, концепта итд.),
  4. квалитет примијењених материјала,
  5. квалитет мајсторске обраде (вјештине и технике кориштене у изради),
  6. примијењена конструктивна рјешења и њихов значај,
  7. примијењени елементи и декоративни детаљи,
  8. компаративна анализа (упоредна у односу на слична дјела),
- 3) научна вриједност културног добра:
  1. материјална и садржајна вриједност добра пружа могућност за научно изучавање и нова открића,
  2. документарном грађом доприноси изучавању и истраживању важних аспеката историје, културе, друштвених односа и људских искустава,
  3. представља карактеристичан, јединствен примјер добра за одређено културно-историјско раздобље и подручје,
  4. свједочи и доприноси обликовању историје, културе, естетике и друштвеног развоја,
  5. пружа допринос путем истраживања и проучавања различитих области, као што су историја, археологија, етнологија, архитектура, умјетност итд.,

6. пружа могућност даљих истраживања и изучавања о умјетнику, ствараоцу, градитељу итд.,
7. добро је ресурс за образовање и ширење знања,
- 4) духовна и друштвена вриједност културног добра:
  1. онтолошка вриједност,
  2. значај за идентитет,
  3. традиционална вриједност,
  4. повезаност кроз заједничке симболе, обреде, празнике итд.,
  5. сакрална вриједност,
  6. колективна свијест о значају добра путем преношења знања о вриједностима, моралним нормама и друштвеним приликама.

Члан 9.

Критеријуми о општим карактеристикама културног добра:

- 1) вријеме настанка,
- 2) степен очуваности,
- 3) угроженост.

Члан 10.

У току поступка категоризације културног добра потребно је користити:

- 1) постојеће евиденције и документацију о културном добру која садржи стручну и научну анализу,
- 2) доступна стручна и научна сазнања из области којој одређено културно добро припада,
- 3) техничку документацију и фото-документацију,
- 4) резултате додатних истраживања.

Члан 11.

Током поступка категоризације културног добра, а на основу истраживања, могу се утврдити и посебне карактеристике културног добра.

Члан 12.

(1) Стручна служба надлежне установе заштите, у зависности од врсте културног добра и у складу са критеријумима за вредновање, спроводи процедуру и предлаже утврђивање категорије културног добра.

(2) Надлежна установа заштите, на основу приједлога из става 1. овог члана, утврђује категорије културног добра, у складу са законом.

Члан 13.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”.

Број:
Датум: 2025. године

МИНИСТАР
Боривоје Голубовић

